

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van
aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden
- definitieve goedkeuring

1. INHOUDELIJK

1 Situering van de maatregel

In het kader van het kwalitatief luik uit het Banenpact formuleerden de sociale partners de vraag om te voorzien in een incentive bij de aanwerving van langdurig werkzoekenden. Werkgevers zullen alsoo bij de aanwerving van langdurig werkzoekenden, die niet in aanmerking komen voor de doelgroepverminderingen, een premie kunnen aanvragen. Concreet wil de aanwervingsincentive de tewerkstellingskansen bevorderen van werkzoekenden tussen 25 en 54 jaar die twee jaar of langer werkzoekend zijn. De werkgever ontvangt de premie in twee schijven (bij aanwerving en na één jaar tewerkstelling).

Bij beslissing van 2 december 2016 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van besluit principieel goedgekeurd met het oog op de adviesinwinning bij de SERV en de Raad van State (VR 2016 0212 DOC.1294/1BIS, 1294/2BIS). Gezien het advies van de Raad van State werd het ontwerp van besluit aangepast en werd het aangepaste ontwerp van besluit bij beslissing van 3 februari 2017 voor een tweede keer principieel goedgekeurd (VR 2017 02 03 DOC.0099/1, 0099/2 en 0099/3) dit met het oog op een adviesaanvraag met spoed bij de Raad van State.

Voor een verdere toelichting bij het voorstel van de maatregel (situering, context en artikelsgewijze bespreking) alsook het advies van de SERV verwijs ik graag naar voormelde nota's.

1.1 Advies van de Raad van State

In haar advies 60.948/1 van 10 februari 2017 merkt de Raad van State op dat in de aanhef van het ontwerp wordt verwezen naar het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor begroting gegeven op 16 november 2016, terwijl de taken en bevoegdheden door de VDAB worden opgenomen. De Raad van State vermoedt dat "het gegeven dat de VDAB en niet het departement Werk en Sociale Economie wordt belast met de uitvoering van de ontworpen regeling een (minstens potentiële) budgettaire impact heeft." De Raad van State adviseert dan ook het inwinnen van het advies van de Inspectie van Financiën en het akkoord van de minister bevoegd voor de begroting. Behalve het toewijzen van de taken aan de VDAB, werden er geen budgettaire wijzigingen in het besluit aangebracht. Bovendien heeft het toewijzen van de taken aan de VDAB geen budgettaire impact op de voorziene uitgaven voor de maatregel. De impact op de kosten voor de implementatie zijn gering en worden opgenomen binnen de werkingskosten.

De maatregel wordt ingepast in de groepsvrijstellingsverordening. Hoewel de Raad van State opmerkt dat de algemene groepsvrijstellingsverordening "rechtstreekse werking heeft en de bepalingen ervan in beginsel niet door de nationale regelgever(s) moeten worden overgenomen", meent ze dat het ontwerp geen waarborg biedt voor het naleven van het plafond voor steun voor de aanwerving van kwetsbare werknemers. We menen dat het bedrag van de tegemoetkoming dermate laag is dat het weinig waarschijnlijk is dat een onderneming het plafond van 5 miljoen per jaar bereikt. Niettemin voorzien we de nodige monitoring om indien nodig deze bepaling te waarborgen. De opmerking van de Raad van State dat de aanwervingsincentive niet kan toegekend worden aan aanwervingen die het gevolg zijn van "afvloeiingen" wordt ons inziens ondervangen door artikel 12.

De Raad van State merkt op dat het twijfelachtig is dat de zienswijze inzake de bepaling van de doelgroep verenigbaar is met de uitdrukkelijke bepalingen van de algemene groepsvrijstellingsverordening. We verwijzen, zoals de Raad van State opmerkt naar de definitie van niet-werkende werkzoekenden zoals bepaald in het VDAB-decreet. Dit criterium moet samen gelezen worden met de voorwaarde van 2 jaar inschrijving als niet-werkende werkzoekende bij de VDAB, terwijl de groepsvrijstelling een kwetsbare werknemer definieert als een persoon die in de voorafgaande zes maanden geen reguliere betaalde betrekking heeft gevonden. De voorwaarde van twee jaar inschrijving als niet-werkende werkzoekende lijkt ons bijgevolg strenger te zijn dan de definitie van kwetsbare werknemer.

De Raad van State adviseert om in het ontwerp "uitdrukkelijk te bepalen dat de steun slechts kan worden toegekend op voorwaarde dat alle toepasselijke voorwaarden voor steun in de vorm van loonsubsidies ten behoeve van de aanwerving van kwetsbare werknemers zoals bedoeld in (artikel 32 van) de algemene groepsvrijstellingsverordening worden nageleefd. We hebben artikel 5 aangepast zodat de concrete artikelen van de groepsvrijstellingsverordening worden toegevoegd, het gaat om artikel 32 waar de Raad van State naar verwijst maar ook om artikelen 1 tot en met 12, die de algemene bepalingen bevatten.

1.2 Technische wijziging

In artikel 6 hebben we de bepaling opgenomen dat de minister een afwijkende termijn kan vast stellen voor de behandeling van de aanvragen indien dit om administratief technische redenen nodig zou zijn. We herhalen deze bepaling in paragraaf 2 van artikel 6 bij de ontvangstmelding en in artikel 8 bij de beslissing aan de onderneming.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP (pro memorie)

De nodige kredieten voor deze maatregel in 2017 zijn gereserveerd op begrotingsartikel JB0-1JDG2AD-WT (10.644 keuro) en volstaan voor dit opstartjaar waarin enkel de eerste premie wordt uitbetaald.

Op basis van de uitstroomgegevens van langdurige werkzoekenden tussen 25 en 54 jaar en rekening houdende met de bepalingen in het besluit ramen we de uitgaven op kruissnelheid op 24,3 miljoen euro. Voor 2018 verwachten we dat de nodige kredieten voor de maatregel bijkomend beschikbaar worden op de competitiviteitsprovisie gezien het uitdoven van de Activa-uitkering voor langdurig werklozen.

Eerste premie (na 3 maanden) – 1.250 euro	Uitstroom langdurig werklozen	Benodigd budget
<30%	26	€ -
30-80%	2.573	€ 1.929.750
>80%	5.719	€ 7.148.750
Totaal	8.318	€ 9.078.500

Tweede premie (na 12 maanden) – 3.000 euro	Uitstroom langdurig werklozen	Benodigd budget
<30%	18	€ -
30-80%	1.797	€ 3.234.600
>80%	3.994	€ 11.982.000
Totaal	5.809	€ 15.216.600

100Som beide premies	Uitstroom langdurig werklozen	Benodigd budget
<30%	44	€ -
30-80%	4.369	€ 5.164.350
>80%	9.713	€ 19.130.750
Totaal	14.127	€ 24.295.100

De raming is gebaseerd op uitstroomcijfers van langdurig werklozen van 2012 tot en met 2015, en de uitstroom in 2016 en 2017 wordt geraamd op basis van de stock aan langdurig werklozen in 2015 en 2016 (2016 = gemiddelde augustus 2015 – juli 2016).

De verdeling van het aantal aangeworven langdurig werkzoekenden volgens % deeltijdse prestaties is gebaseerd op de verdeling die we vandaag al zien bij de 25-54-jarige werkenden met een Activa-vermindering. Deze verdeling wijkt niet sterk af van de gemiddelde verdeling in de totale tewerkstelling.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 23 september 2016. Dit advies is niet gunstig. De Inspectie van Financiën formuleert opmerkingen inzake de wettelijkheid en de regelmatigheid van de maatregel, en ook op het vlak van de doelmatigheid en budgettaire weerslag.

Wat de wettelijkheid en de regelmatigheid betreft, stelt de Inspectie van Financiën dat voorliggend voorstel een aanpassing van het decreet van 4 maart 2016 betreffende het Vlaamse doelgroepenbeleid noodzaakt. Die zienswijze kan niet worden bijgetreden. Het doelgroependecreet van 4 maart 2016 heeft de programmawet van 24 december 2002 gewijzigd om doelgroepverminderingen enkel voor jongeren en oudere werknemers mogelijk te maken.

De aard van de financiële incentives naar werkgevers die zijn opgenomen in het doelgroependecreet is intrinsiek verschillend dan de aanwervingsincentive die een forfaitaire subsidie inhoudt bij de aanwerving en tewerkstelling van langdurig werkzoekenden. De hoogte van de subsidie houdt op geen enkele manier rekening met de loonkost. Zowel bij de doelgroepverminderingen als bij de Vlaamse Ondersteuningspremie wordt rekening gehouden met de hoogte van de loonkost.

Als decretale basis voor de aanwervingsincentive geldt het VDAB-decreet van 7 mei 2004. Artikel 5, §1, 2°, b), stelt dat de VDAB op het vlak van arbeidsbemiddeling onder meer de taak heeft om tegemoetkomingen toe te kennen, voor zover die tegemoetkomingen tot doel hebben de aanwerving en de plaatsing van werkzoekenden te bevorderen. Artikel 5, §2, delegeert de Vlaamse Regering om het kader voor die taken verder uit te werken. De aanwervingsincentive heeft tot doel om de plaatsing van langdurig werkzoekenden te bevorderen.

Wat de doelmatigheid en de budgettaire weerslag betreft verwijst de Inspectie van Financiën naar de technische bilaterales waar er nog geen consensus was over de voorstellen m.b.t. het doelgroepenbeleid. Ondertussen is dit wel het geval.

De raming voor de uitgaven voor de aanwervingsincentive werden beperkt tot 2018 omdat het om een nieuwe maatregel gaat. De ramingen werden gebaseerd op de uitstroom van langdurige werkzoekenden via tijdreeksen van de VDAB. In 2017 wordt enkel de eerste schijf uitbetaald, aangezien de tweede schijf pas na 12 maanden tewerkstelling wordt uitbetaald. Voor de raming voor 2018 gaan we uit van kruissnelheid van de maatregel.

In tegenstelling tot wat de Inspectie van Financiën beweert, worden de middelen voor deze maatregel beschouwd als een gesloten enveloppe. Op basis van onze ramingen kan de maatregel gerealiseerd worden binnen de budgettaire mogelijkheden. Voor 2017 wordt voor deze maatregel een krediet van 10.644 keuro voorzien, wat voor dit eerste opstartjaar ruimschoots volstaat aangezien enkel de eerste schijf wordt uitbetaald. Dit krediet is beschikbaar op de competitiviteitsprovisie en wordt bij de begrotingsopmaak 2017 overgeheveld naar het begrotingsartikel JB0-1JDG2AD-WT waar de kredieten voor de aanwervingsincentives zich zullen bevinden. Wat 2018 betreft verwachten we dat de nodige kredieten voor de maatregel bijkomend beschikbaar worden op de competitiviteitsprovisie gezien het uitdoven van de Activa-uitkering voor langdurig werklozen. Uiteraard voorzien we een regelmatige monitoring van het bereik en de uitgaven van deze maatregel.

Verder wijst de Inspectie van Financiën erop dat het subsidievoorstel op zich eenvoudig en duidelijk oogt. De Inspectie van Financiën heeft geen bezwaar tegen de personeels- en werkingskosten die dit besluit met zich meebrengt, aangezien deze binnen de bestaande apparaatskredieten worden opgevangen.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 16 november 2016.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN (pro memorie)

Het voorstel heeft geen onmiddellijke weerslag op de financiën van de lokale besturen noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

De lokale besturen kunnen uiteraard zelf gebruik maken van de aanwervingsincentive bij de tewerkstelling van langdurig werkzoekenden.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN (pro memorie)

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING (pro memorie)

5.1 Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

1 Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2016/336 van 16 september 2016.

5.2 Reguleringsimpactanalyse

Voor voorliggend voorstel werd geen reguleringsimpactanalyse (RIA) opgemaakt.

5.3 Administratieve lastenmeting- compensatieregel

Voorliggend voorstel heeft geen impact op de administratieve lasten.

5.4 joKER-toets

Deze maatregel richt zich tot werkzoekenden tussen 25 en 54 jaar die langer dan twee jaar ingeschreven zijn bij de VDAB als werkzoekende. Jongeren komen bijgevolg niet in aanmerking voor deze maatregel. Deze aanwervingsincentive wordt ingezet voor een leeftijdsgroep die niet in aanmerking komt voor de doelgroepverminderingen voor jongeren en oudere werknemers (55+). Hun gebrek aan (recente) werkervaring is een belangrijke drempel in het uitstromen uit de werkloosheid. Jongeren met een gebrek aan (recente) werkervaring komen in aanmerking voor de doelgroepvermindering (maximum 1150 euro/kwartaal voor laaggeschoolde jongeren en maximum 1000 euro/kwartaal voor middengeschoolde jongeren en dit gedurende acht kwartalen). Deze vermindering van de werkgeversbijdragen verlaagt de loonkosten bij de aanwerving van de jongere, terwijl verschillende competentieversterkende maatregelen bijkomend ingezet kunnen worden om het gebrek aan recente werkervaring te compenseren (o.a.IBO).

5.5 Armoedetoets

Deze maatregel wordt breed ingezet ter ondersteuning van de tewerkstellingskansen van langdurige werkzoekenden. Personen in armoede zijn vaker langdurig werkzoekende en zullen op deze manier dus ook ondersteund worden in hun zoektocht naar werk.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering:

1. beslist haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden;
2. gelast de Vlaamse minister, bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid, met de uitvoering van deze beslissing.

De Vlaamse minister van WERK, ECONOMIE, INNOVATIE en SPORT
Philippe MUYTERS

Bijlagen:

- ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- het advies 60.948/1 van de Raad van State dd. 10/02/2017.